

የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ ክትባት ምን ማወቅ ያስፈልግዎታል

በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ (በአፍንጫ የሚረጭ ክትባት)

1. ምንደነው የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ?

የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ (አንዳንድ ጊዜ ስዋይን ፍሉ) በአዲስ ኢንፍሉዌንዛ ቫይረስ አማካኝነት ይከሰታል። በባዙ አገሮች ተሰራጭቷል። እንደሌሎች ኢንፍሉዌንዛ፣ የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ ከሰው ወደ ሰው በመላል፣ በማስነጠስ፣ አማካኝነት ይተላለፋል። አንዳንድ ጊዜ በቫይረሱ የተበከሉ እቃዎች በመንካት ይተላለፋሉ።

የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ ምልክቶች የሚከተሉት ናቸው፡

- ድካም
- ትኩሳት
- የጉሮሮ መቁሰል
- የአካል ህመም
- ብርድ ብርድ ማለት
- ሳል
- ማስነጠስ

አንዳንድ ሰው ያስቀምጠዋልና ያስታውከዋል።

አብዛሃኛው ሰው በአንድ ሳመንት ውስጥ የሻለዋል። አንዳንድ ሰው የሳምባ ምች ወይም የከፋ በሽታ የስከትላል። አንዳንድ ሰው ሆስፒታል የጋባል አንዳንድ ሰዎችም የሞታሉ።

2. እንዴት የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ ከተለመደው ኢንፍሉዌንዛ በምን ይለያል?

የተለመደው ኢንፍሉዌንዛ ቫይረሶች ከአመት አመት ይቀየራሉ፤ ሆኖም ተመሳሳይ ናቸው።

ቀደም ሲል ሰዎች በቫይረሱ ከተያዙ ሰውነታቸው የመከላከል ችሎታ ይኖረዋል (ቫይረሱን የመዋጋት አቅም ሰውነታቸው ስለሚኖረው)።

የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ በአዲስ ኢንፍሉዌንዛ ቫይረስ ነው። ከተለመደው ኢንፍሉዌንዛ በጠም የተለየ ነው።

አብዛሃኛው ሰው የ2009 H1N1 ቫይረስን የመከላከል ህይዳ የላውም (ሰውነታችሁ በሽህታውን የመከዋጋት አቅም የልወም)።

3. የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛ ክትባት

የ2009 H1N1 ኢንፍሉዌንዛን ለመከላከል ክትባት አለ።

- እነዚህ ክትባቶች እንደ ተለመደው ኢንፍሉዌንዛ ክትባት ነው የተሰሩት።
- እነዚህ ክትባቶች እንደ ተለመደው ኢንፍሉዌንዛ የማያሰጋ እና ፍቱን እና አጥጋቢ ናችሁው
- በሌላ ቫይረሶች ምክንያት የሚታዩ ኢንፍሉዌንዛ መሰል ህመሞችን አይከላከለም
- ይህ የተለመደውን ኢንፍሉዌንዛ አይከላከለም ክትባት የተለመደውን ኢንፍሉዌንዛ ለመከላከል ክትባት መውሰድ ያስፈልጋል።

በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ በአፍንጫ የሚረጭክትባት (LAIV) በአፍንጫ ይረጫል። ይህ ወረቀት በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ በአፍንጫ ስለሚረጫው ክትባት ይገለጻል

የ inactivated ህይወት የሌለው ክትባት በ መርፈ መውሰድ የቻላል በተለየ ወረቀት ላይ ተገልጿል።

የ2009 H1N1 LAIV ቲመሮሳል (thimerosal) ወይም ሌሎች ከመበላሸት የሚከላከሉ ነገሮችን (preservatives) አያካትትም። ከ 2 አመት እድሜ እስከ 49 አመት ላሉ ሰዎችህ ፈቃድ አለ

የክትባቱ ቫይረስ በጣም ደካማ ስለሆነ ጉዳት የለውም

4. ማን ነው የ2009 H1N1 ክትባትን መውሰድ የሚገባው እና መቼ?

ማን

LAIV የተፈቀደው ከ2 እስከ 49 እድሜ ላላቸው ሰዎች፣ እርጉዝ ያልሆኑና አንዳንድ የጤና ችግሮች ለሌለባቸው (#5ን ከዚህ በታች ይመልከቱ)። የ 2009 H1N1 LAIV በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ ክትባት መጀመሪያ መውሰድ ያለባቸው ጤናም ሰዎች

- ከ2 እስከ 24 እድሜ ላላቸው ሰዎች፣
- ከ25 እስከ 49 እድሜ ላላቸው ሰዎች፣ እና
 - ከ6 ወር አራስ ልጅ በታች ለሜጠብቁ ወይም አብረው ለሚኖሩ፤ ወይም
 - የጤና እንክብካቤ ሰጪዎች ወይም የድንገተኛ ህክምና ሰራተኞች።

ተጨማሪ ክትባት በሚኖርበት ጊዜ ሌሎች ከ 25 እስከ 49 አመት እድሜ ወስት ያሉም መከተብ ይኖርባቸዋል

ማስታወሻ፡ ምንም እንኮ አንዳንድ ሰዎች ለመሳሌ እርጉዝ ሴት የረጅም ጊዜ ህመምተኞች፣ ልጆች ከ 6 ወር እስከ 2 አመት ያሉ መከተቡ በጥም አስፈላጊ ነው የፍሉ ክትባት መውሰድ አለባቸው

የፈደራል መንግስት ይህን ክትባት ለትክታቢወች ይሟሰተው በበጎ ፈቃድኝነት መሰረት ነው ሆኖም ግን የስተት ህግ ወይም የአሰሪወች ህግ ለተወሰኑ ሰዎች ክትባቱን መውሰድ ይገደዳሉ

መቼ

በአስቸኮይ ክትባቱ እያለ ተከተቡ

እስከ 9 አመት ያሉ ልጆች ህለት መተን (ዶስ) ያለው ክትባት መውሰድ በአንድ ወር ልዩነት ወስት ትልልቅ ልጆች እና ሰዎች አንድ መጠን ክትባት ብቻ ነው የሚያስፈልጋቸው

5. አንዳንድ ሰዎች ከተባቱን መውሰድ የለባቸውም ወይም መቆየት አለባቸው

2009 H1N1 LAIV ከተባት መውሰድ የለባችሁም የሚከተሉት ካለባችሁ ለህይወት የሚያሰጋ አለርጂ እንቁላል ወይም ለማንኛቸውም በክትባቱ ውስጥ ላሉ ነገሮች ከተባቱን ለሚሰጥው ሰው ያለባቸውን አለርጂ ይናገሩ

2009 H1N1 LAIV ለሚከተሉት ሰዎች መሰተት የለበትም

- ከ 2 አመት በታች ያሉ ህጻናት እና ከ 50 አመት በላይ የሆኑ
- እርጉዝ ሴቶች፣
- ማናቸውም የተዳከመ የሰውነት መከላከል አቅሙ ያለው
- ማንም ለረጅም ጊዜ የቆየ የጤና ችግር ያለበት፡- ልምሳሌ፡-
 - የልብ በሽታ
 - የኩላሊት በሽታ ወይም የጉበት በሽታ
 - የሳንባ በሽታ
 - የወስጥ አካል በሽታ፣ ለምሳሌ እንደ የስኳር በሽታ
 - አስም
 - የደም ማነስ እና የደም ሀመሞች

- ከ 5 አመት በታች አስም ያላቸው ልጆች እና ወይም ባለፈው አመት ውስጥ አንድ ጊዜ ወይም ከዘያ በላይ የ አስም ሳል ወይም መታፈን የነበረባቸው
- ማንኛውም የሰውነት ጡንቻ እና የ ጅምት (ነርቭ) ህመም ሴርብራል ፕልሲ የመትንፈሰና የመዋጥ ችግር የሚያስከትሉ
- ማንኛውም ቅርበት ያለው በጣም የጤና መከላከያው የተዳከመ (ልዩ እንክብካቤ የሚያስፈልገው ሁኔታ ውስጥ ያሉ እንደ የአጥንት መቅኒ መሰጫ ክፍል
- ህጻናት ወይም ወጣት ልጆች የረጅም የአስፕርን ህክምና ላይ ያሉ በጥምም ሆነ መለስታኛ ህመም ካላ እስኪደኑ መጥበቁ ይመረጣል ከተባቱን ከመወሰድ በፊት

ቀላል ጉንፋን አየንት ህመም መቆየት አያስፈልግም

የሚከተሉት ካልበውት ለህኪምም ይገኙ

- ለህይወት የሚያስጋ አለርጅ ለተለመደው ኢንፍልምዝ ከተባት
- ጅቢስ (GBS) የተባል ህመም

እነዚህ ለልመከተብ በቂ ምክንያት ላይሆኑ ስለሚችል የጤና ባለሙያን ያማክሩ

2009 H1N1 LAIV ሌሎች ክትባቶች ጋር መውሰድ ይቻላል ለህኪም ይገኙ ባለፈው ወር ከተባት ከወሰዱ ወይም በሚመጣው ወር ውስጥ ለመከተብ እቅድ ካለዎት H1N1 LAIV (በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ) እና የተለመደው ኢንፍልምዝ በአንድ ላይ መሰጠት የለበትም

6. የ2009 H1N1 LAIV (በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ)ምን ጉዳት ያስከትላል

የዚህ አይነት ክትባት ከባድ እና አስጊ አለርጅ ሊያስከትል ይችላል ግን የዚህ አይነቱ አደጋ ወይም ሞት ይሚከሰተው በጣም ትቂት ነው

2009 H1N1 LAIV (በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ) ያለው ጉዳት ከተለመደው ክትባት የተለይ አይደለም ተብሎ ይገመታል

የማይጎዱ ችግሮች፡-

አንዳንድ ልጆች እና ወጣቶች 2-17 አመት እድሜ ያሉ የሚከተሉት ነገሮች ታይቶባቸዋል

- ንፍጥ፣ የአፍንጫ መታፈን ወይም ማሳል • ትኩሳት
- የራስ ምታትና የጡንቻ ህመሞች • በአተነፋፈስ ወቅት ክርክር የሚል ድምፅ ወይም የሳል ድምጽ
- የሆድ አካባቢ ህመም ወይም አልፎ አልፎ ማስታወክ ወይም ተቅማጥ

አንዳንድ ከ18-49 እድሜ ውስጥ ያሉ የሚከተሉት ታይቶባቸዋል

- ንፍጥ፣ የአፍንጫ መታፈን ወይም
- የጉሮሮ መቁሰል ወይም መክርክር
- ማሳል ብርድ ብርድ ማለት ድካም ስሜት
- ራስ መታት

አሳሳቢ የሆኑ ችግሮች፡-

- ለህይወት አስጊ የሆኑ አለርጅ በዙ አይከሰትም፣ በጣም አልፎ አልፎ ነው ቢከሰቱ እንኳ፣ ብዙ ጊዜ ከክትባቱ በሃላ የሚቆዩት ከትንሽ ደቂቃዎች እስከ ትንሽ ሰአታት ውስጥ ነው።
- በ 1976 ቀደም ሲል የተዳከመው አይነት የ ስዋይን ፍሉ ክትባት Guillain-Barré Syndrome (GBS) ህመም ጋር ተያይዞል LAIV (በህይወት ያለ፣ ነገር ግን የተዳከመ) ግን ክ(GBS) አልተያዘም

7. አሳሳቢ የሆነ ምልክት ወይም ሪአክሽን ቢኖርስ?

ምን ልመልከት?

ማናቸውም ያልተለመደ ሁኔታ፣ ለምሳሌ ሀይለኛ ትኩሳት ወይም የፀባይ መለወጦች። የተባባሰ የአለርጂ አቀባበል ምልክቶች የሚከተሉትን ያካትታሉ የመተንፈስ ችግር፣ የሻከረ ድምፅ ወይም አተነፋፈስ፣ በቆዳላይ የሚያሳክኩ እብጠቶች፣ መገርጣት፣ ድካም፣ ፈጣን የልብ መምታት ወይም መደበር ።

ምንላድርግ?

- ለሀሃኪም ይደውሉ፣ ወይም ታማሚውን ወዲያውኑ ወደ ሀኪም ይውሰዱ።
- ለሀኪሙ ምን እንደሆነ ይገንጥ፣ የተከሰተበትን ቀንና ሰአት፣ እና መቼ ክትባቱ እንደተሰጠ።
- አገልግሎቱን የሚሰጥዎን ድርጅት ምልክቱን ለክትባት ክፉ ድርጊት መዘገቢያ መዋቅር (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) እንዲዘግብ ይጠይቁ። ወይንም ይህን ዘገባ VAERS website www.vaers.hhs.gov ወይም በመደወል 1-800-822-7967

VAERS የህክምና ምክር አይሰጥም።

8. የክትባት አደጋ ካሳ

ልጅ ወይም ራስዎ ለ ከተባቱ ምልክት ቢያሳዩ ብህግ የመክሰስ ችሎታዎ የተወሰነ ነው

ሆኖም ግን የፌደራል ፕሮግራም አለ በ ከተባቱ ምክንያት ለተጎዱ ሰዎች ችግር ለገጠማቸው የህክምና እና ሌሎች ወጭወችን ለመርዳት፣ ለተጨማሪ መረጃ ስልዚህ ፕሮግራም ይደውሉ 1-888-275-4772 ወይም የፕሮግራሙን ድረገጽ የጎበግኙ

9. እንዴት በተጨማሪ መማር እችላለሁ?

- አገልግሎቱን የሚሰጥዎን ድርጅት ይጠይቁ። ክትባቱን በተመለከተ የታሸገ መረጃ ይሰጥዎታል ወይም ሌላ መረጃ የሚያገኝባቸውን ምንጮች ይጠቁሙዎታል።
- በአካባቢዎ ወይም በስቴት ለሚገኘውን የጤና ክፍል ይደውሉ።
- የበሽታ መከላከል ማዕከሎችን (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) ያነጋግሩ፡
 - በስልክ ቁጥር 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ወይም
 - የCDCን ድረ ገፅ ይጎብኙ: {website at www.cdc.gov/h1n1flu ወይም www.cdc.gov/flu}
 - ድረ ገፅ ይጎብኙ: www.flu.gov

